

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A világosság ünnepe.

Valamikor tüzes nyelvek alakjában szállt le a Szentlélek az apostolok fejére, a kik megilletve széledtek szét a világon, hogy az ihletet terjesszék. Egyik legmélyebb jelentőségű ünnep ez, mert a hitbeli világosságot jelenti.

Veni Creator Spiritus . . . ! Ezen magasztos dalban keres a keresztény egyház szárnyakat, hogy a Szentlélek eljövételén örvendező lelkesült-ségében felemelhesse a szíveket az éghez, hová a kiáradó szeretet új, isteni kapocs csatlakoztatja. Az üdv, mely a betlehemi jászolyban áldásos melegével a bűn fagyoskergét engesztelni kezdé; mely a föltámadás dicsőségében magasan álló napként lőn az emberiség egére helyezve; ma a Szentlélek alászállásával virult ki nagy pompával, mint oly virág, melyről a szenvedés vérharmatját ragyogó sugarak gyűjtik a kegyelem kincstárába.

„Jöjj el Szentlélek Isten,” sohajtott a tévelygő emberi ész, mely vágyának szárnyalásában a hideg bálványoknak csak nyomasztó súlyát hordozá, mely vezérfáklyáját kezéből kiejtve kinos aggály közt tapogatódzva haladott s keresett új utakat, hogy bár egy vezéresillagot láthasson.

„Jöjj el Szentlélek Isten,” zokogá az érző kebel, mely önmelegét felemészítve a kielégíthetetlen-lenség által felzavart magányában hideg borzadálytól remegett.

„Jöjj el Szentlélek Isten,” kiáltá a bűnben és vérben kifáradt emberiség, mely egyéneinek és családjainak tévelyétől önmagát féltette. És a Szentlélek eljött. Az égbe visszazárlott üdvözítő

bemutatott áldozatának érdemét hozta magával; elhozta az üdvöt s utat mutatott a magasra törő tehetségeknek, megneemesíté az embert. Avagy nem érzitek ezt? Nem veszítitek észre, hogy az ember azóta nemes, mióta a Szentlélek szellemének, magasabb tulajdonainak forrását és célpontját kimutatta? Igaz! Most az elmék iránya másfelé van fordítva; a szív vágyát az önzés szele a földfelé lebegteté, de ez csak ideiglenes.

Egy kis vizsgálódás, egy tekintet a lélek-mélyére, bizonyossá tehet bárkit is, hogy a lelket, az embert minden tehetsége egyenesen Isten felé ragadja, kihez az utat a ma leszállott Szentlélek kegyelme világítja meg. Br. Eötvös azt mondja: „Bizonyos, hogy a vallási közönyöség nem fekszik természetünkben. Mint a növény a világosság, úgy szellemünk az Isteniség eszméje felé törekszik s ha később lelkünknek határa elborul s az élet gondoljai vallásos érzületünket háttérbe szorítják is vannak idők, melyekben a vallásnak szükségét érezve, megújult szívvel fordulunk hitünkhez.”

És vajjon miért? Azért, mert e törvény az istenileg lelkünkbe ojtott magnak hajtása, és mert a vallás nem a pillanat önkényes tevékenysége, hanem az ellent állhatatlan elmélkedés szükség-szerűsége. Az ember, az ész és szív csodás eszköze. E kettőnek természete alkotja meg rendeltetésének magasságát, e kettő teszi a vallás szükségét rendíthetlenné. Hogyan? Az emberi ész gondolkodás általa birja teremtmények uralmát. „L' homme n' est qu' un roseau le plus faible de la nature; mais c' est un roseau pensant. — Pravaillons donc a bien penser. Voila le principe de la moral,” mondja Paschal. A gondolkozó

vágy át és átjárja a mindenséget, a teremtmények zugait bevilágítja, a tenger és égboltozat mélységétől vissza nem riad száll tovább, száll a csillagokon túl az istenig s a gondolat ezen menetét jól megtanulni képezi az erkölcs principiumát. És ez nagyon természetes. Hol van azon tér, hol azon idő, midőn az ész gondolatát elégnék véli s ön magába visszavonulni kíván? — Nics sehol. A gondolkodást egy nyugtalan vágy vezeti, nem a határok felé, hanem a végtelenbe úgy idő és tér le nem köti. De hogyan is? hisz a gondolkodás általános, az egyesek és egyedek fölött álló elvek szerint halad, teszen olyan elvonásokat, melyek a tárgyakban nem láthatók; lát viszonyokat, melyek csak az elvekben léteznek. — S ez elvek általánosak, örökké igazak s léteznének akkor is, ha a tárgyak nem lettek volna, vagy nem léteznének. S vajjon, ha a tárgyakból nem származnának, nem származhatnának-e az ézből, mely az elvek útján önmaga körül ezáltalán körforgást képez? Bossuet és Paschal azt feleli: nem, mert az elvek fölött is uralkodnak s akkor is igazak lennének, ha én nem létezném, ha egyetlen emberi ész azokat föl nem fogná. S ez áll minden igazságra nézve, melyet a tudomány megállapít s az értelem fölfedez.

„Ami bennünket elragad — mondja Kant — az a végtelennek átsugárzása a végesen. A megsejtett Isten.”

A Szentlélek leszállásával lett az egész emberiség az igaz egy Isten ismerete kihez eddig csak jobb érzelme kötötte, Szentlélek kölcsönözte az ész és szíveknek azon ihletét, mely a földet Istenhez oly közel emelte.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

Talány.

Hadd mondok el egy régi álmomat:
Valaki jött, lángolt a két szeme,
Szerelmi vallomással volt tele.
Amint beszédesen réám tapadt.

De zord felleg borult az ajakára,
Csukott volt, hallgatag, merev, hideg,
Minő csak siri némaság lehet,
Pedig esengve vártam egy szavára.

Megérthetetlen titkos, nagy talány!
— Vagy, meglehet, álom se volt talán
E lángolás, mely fagygyal van tele.

Mert hisz a lelkem csüggeteg azóta,
S azon tűnődöm gyakran elfogódva:
Mi volt igazabb: ajka, vagy szeme? . . .

Ilma.

Pünkösdi rózsák.

Az év három nagy sátoros ünnepe közt a Pünkösdek van a legcsekélyebb népszerűsége. Milyen kedves, meghatározó családi ünnep a Karácsony és milyen reményt keltő, derült a Husvét! Mindenkinek fölragyog

a szeme, ha e kettőről van szó: ah, beh sok szép emlék fűződik a karácsonyfához, . . . a Husvétü öntököséhez!

Ellenben a Pünkösdről nem beszél nagyobb tisztelettel, kegyelettel, mint akár melyik kalendáriumi szent ünnepéről.

Majd azt a gyanut kelti bennünk ez az általános Pünkösdközlöny, hogy bizony mi magyarok nem sokba vesszük, megszall-e minket a Szentlélek vagy sem. Különben az is meglehet, hogy a kiket ezer éven át annyit pofozott a sors keze, már a bérnáló püspök kézlégintésére se gondolunk szívesen.

Még csak önálló, saját neve sincs ez ünnepnek, mert hiszen arról nevezték el Pünkösdeknek, hogy a husvétot követő ötvenedik (pentecoste) napra esik és ezt csak némileg enyhíti, hogy az év legszebb hónapját róla keresztelték el.

Pedig csakugyan, nagy hálátlanság így bánni el ezzel az igen tekintélyes ünnepvel. Se Karácsony, se Husvét nem ad olyan költői szép kirándulásokra alkalmat mint a Pünkösd. A decemberi zord hideg és az áprilisi szeszélyes időjárás nem engedik, hogy hosszabb sétát tegyünk. Ellenben ilyenkor, júniusban, virág nyílás, fülemile csattogás idején . . . ah, beh feledhetetlen, édes órákat lehet átélteni!

A Pünkösdhöz fűződő szép népszokások is vesztene közkedveltségükből. Már csak egyes vidéken ismerik a Pünkösdi királynő ünnepét, melyről annak idején olyan sokat meséltek s melyet régi képek is megörökítették és a melynek jó Vida József ilyenformán állapítja meg a programját:

Pünkösdi királynét
Választ a legénység,
Királykoronával
Meg is koronázzák;
Felültetik aztán
Mennyezetes tronra
S lesz neki minden lány
Hű alattvalója.

Meglehet, hogy a mai leányok egyik pajtásuknak sem engednék át a Pünkösdi királyság rövid dicsőségét. Kár, igazán kár. Ugy szeretem a népet, mikor valami eszméért lelkesedik. A kinek jó módja, elég tekintélye és egészséges kedélye van, megtehetné, hogy ezt az ősi szorakozást felújítsa. Olyan kevésből áll az egész! Egy lelkes felhívás, valami szerény díj, cigány zene, pár hordó sör s a nép elmulatna a szabadban, a helyett, hogy mint most, kocsmák füstös levegőjében rontja egészségét és erkölcsét.

A magyar hazának nem utolsó szolgálatot tenne az, a ki a népnek vissza adná elveszett jó kedvét és humorát. A fanyság, a csüggedés, fásultság rossz tanácsadó; míg a nevetés, virág, ének, szelidíti a kedélyt, napsugárral árasztja el a lelket.

Hogy a magyar nép szereti a vig nótát, mindnyájan tudjuk és érdekes, hogy a magyar népdalban mennyi nyom mutat a régi Pünkösdkultuszra.

Ki nem ismeri e kedves dalt:

Nem anyadtól lettél,
Rózsafán termettél
Piros Pünkösdi napján
Hajnaltól születted.

Boldog az ember csak akkor lehet, ha lelkének nemes vonzalmait követve azon Istenhez ragaszkodik, ki ma mint végtelen szeretet áradott ki; különben pedig önmagán követ el sértést, melyet az ellenmondás kinja sokszoroz.

Ezek után bátran elmondhatjuk, hogy a nagy szív és nagy lélek az Isten felé való törekvésben születik. „Szép a természet az ő pompájában, de még szebb az emberi lélek és szív, ha hit és szeretettel imádja Istenét,” különben pedig csak hamis gyémánt, mely csak gyertyafénynél feledtetni értéktelenségét.

De ha ez úgy van, miért mégis, hogy ma oly sokan veszítették el az irányt, mely lelkünket az ég felé vezeti? A természet tagadta meg önmagát?

— Nem! Az emberek követnek el nagy hibát, midőn sokszor ellenkezésbe hozzák a gondolkodást és érzelmeiket s midőn e tehetségek egyikét legalább megbinitik, mely aztán onsulyként vonja lefelé az emelkedni akarót. Ha a szívből kiömlő a hitet, a szeretetet, az elme is elsatnyul, elcsenevészedik s az erkölcstelenség forrásává leszen, míg viszont a kifáradt elme hideg szele a szív minden nemeslángját eloltja. S hogy melyik termé a jelen szomorú közönyösséget, nincs miért keresnünk, hanem kimondhatjuk, hogy aki ezen állapot természetességét védi, az önmagában az ember nemességét tagadja el. Nem csak az egyház találta ki e szavakat: „Surreum corda,” már elmondta a klasszikus költő Ovid: „Os homini sublime dedit; coelumque tueri; Jussit et erectos tollere ad sidera vultus.”

És éppen azért oda kell fordulnunk a Szentlélekhez, ki ma tüzes nyelvek alakjában szállott az apostolokra. A tűz világít és melegít. A Szentlélek ily tűzére van szükség jelen napjainknak is, mely az értelem sötéttségét eloszlatván, a szívet tisztá lánggra lobbantja.

Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quae tu creasti pectora.

G. J.

Sok mélység és poezis van a következő népdal egyszerű szavaiban is:

Két ut van előttem
Melyiken induljak?
Két szép szeretőm van,
Melyiktől búcsuzzak?
Egyiktől búcsuzom
Piros Pünkösdi napján
Másktól búcsuzom
Halálom óráján.

Rövid terminust szab az egyik szerelmének, míg a másiktól elárulja, hogy az a valódi, örök, hű szerelme.

A Pünkösdi virágát — a hagyomány szerint — a törököknek köszönhetjük. Ők ültettek kertjeinkbe először Peoniát, melyet a szép basa, vagy bazsarózsának, s mivel Pünkösdi idején nyílik — Pünkösdi rózsának nevezték el, jellehet a kertészek tiltakoznak a rózsák nemes családjára sértő emez osztályozás ellen.

A gyorsan nyíló és épen olyan gyorsan lehulló pünkösdi rózsát választotta Kozma Andor, a hamar le-tűnő ifjúság jelképekül, a mint azt ez a hangulatos verse mutatja:

Pünkösdi rózsám szép virágom.
Hervadva tűnő ifjúságom!
Csodálva s busan nézek én;
Pompára oly hamar fakadtál,
Hogy azt az üdvöt, amit adtál,
A míg volt — észre sem vevém.

Közelmultunk történeti följegyzéseiben nevezetes szerepet játszik az 1893-iki Pünkösdi, a mikor a száműzött Kossuth Lajost idehaza megválasztották képviselőnek. Nem fogadta ugyan el a mandátumot, de azért a király, sajnos, még is megharagudott reánk s nem jött el hozzánk — látogatába.

Adatok a gimnázium 1904—905 tanévi történetéhez.

Gimnáziumunk minden irányú örvendetes, gyors fejlődéséről és történetében nagyjelentőségű eseményekről van alkalmunk most a lefolyt tanév végén beszámolni.

Az intézet tanulóinak létszáma évről-évre mindig növekedett és a jelen tanévben szintén jelentékenyen úgy, hogy iskolánk már a népesebb algimnáziumok közt foglal helyet. A modern diszes emeletes épülete elkészült, a végleges nyilvánossági jogot megkapta intézetünk, egy internátus létesül és már szeptemberre megnyílik, a tanárok nyugdíjgye rendezés alatt áll, az intézet teljes kifejlesztésére lépések történtek és a fentartó község az V. osztály megnyitását elhatározta.

Ime a lefolyt tanév történetének e rövid vázlata is világosan bizonyítja, hogy egy intézet életében ennyi előnyös változás méltán mondható örvendetes gyors haladásnak. Bizonyítja azt is, hogy annak a fontos kulturális missionnak és állami érdeknek betöltésére, melyet még 1898-ik évben kelt leiratában kiemelt a magas közoktatási kormány, ezen intézet mind méltóbbá és hivatottabbá válik, és az államnak az eddiginél nagyobb arányú támogatására méltán igényt tarthat.

A tanulók létszámának emelkedésére nagyban befolyt azon körülmény, hogy már a mult tanévi Értesítőben jelzett iskolavonatok Lupény és Petrozsény között szeptember 1-től megindultak. Ezen kizárólag a tanulók részére létesített iskolavonat reggel 6 órakor indul Lupényből. Vulkánból 6 óra 43 perckor, Alsó-Barbatyénból 6 óra 59 perckor, Livazényből 7 óra 41 perckor és Petrozsénybe 7 óra 45 perckor érkezik. Így tehát ezen népes vidék tanuló ifjúsága a vonaton is bejárhat könnyen az intézetbe, mert a havonta fizetendő díj oly csekély, hogy még a szegényebb anyagi viszonyok között élő szülők gyermekei is igénybe vehetik. Ugyanis Lupényből Petrozsénybe és vissza egy óra a bérlet 5 kor., Vulkánból 4 kor., Alsó-Barbatyénból és Livazényből 3 kor. Különösen a népes 6000 lakost számláló Lupényből és az 5000 lakossal bíró Vulkánból jöttek többen mindjárt az

első évben. Összesen 25-en jártak a gimnáziumba iskolavonaton, de a zárda leányiskolájába is járt be több növendék.

A következő években ezen iskolavonatokot használó tanulók száma folyton emelkedni fog, midőn nem csak az első, de a többi osztályokba is fognak e vidékről jönni.

Petrozsényből a délután 4 óra 12 perckor induló vonattal mennek haza a tanulók. Arcképes igazolványokra váltják a havi bérlet jegyeket, amely igazolványt az intézet igazgatósága hitelesít. A vasúti alkalmazottak gyermekei teljesen ingyen járhatnak be. Ezen iskolavonatok tehát ezen tekintélyes vidék kulturális fejlődésére nagy hatással fognak járni. Stankovits Miklós úrnak a magyar állam vasutak aradi üzletvezetőjének köszönhetjük leginkább, hogy az iskolavonatokot engedélyezték.

Azonban nem csak Lupény és Vulkán környékéről, hanem a hatalmas Hunyadvármegye minden vidékéről évről-évre mind többen keresik fel iskolánkat, kik között nagyobb számmal vannak különösen az intelligensebb románok gyermekei. Az itteni folyton gyarapodó székelység számára szintén áldásos iskolánk, mert a tehetségesebb fiukat alkalmuk van kiképeztetni. A magyarság és a magyar állam eszme erősödésére, tehát intézetünk nagyban közreműködik és hatását a jövőben még intenzívebben fogja éreztetni.

De térjünk át az új gimnáziumi épület ismertetésére. Az építés történetét már röviden vázoltuk a mult tanévi Értesítőben. Az 1903 év október elején kezdődött az építés és az 1904 év október 6-án költöztünk be az épületbe, amelyben azonban apróbb elmaradt munkálatok még akkor is folyamatban voltak. Az átköltözést a régi épületből annak veszélyesnek látszó megrepedése sietette. Ugyanis a társulati épület padlását időközben szükségből annyira megterheltek terményekkel, hogy a boltozat repedések mutatkoztak s így a felügyelő bizottság elnöke Andreics János bánya-tanácsos úr rendeletére beköltözködtünk az újépületbe.

Ennek tulajdonítható, hogy a szokásos ünnepélyes megnyitás elmaradt, de még annak is, hogy az épület környékének, udvarának teljes rendezése, csatornázása, bekerítése, kövezése és porondozása magának az épületnek teljes hiány nélküli felszerelése a rendelkezésre álló költségek kimerültével nem volt teljesíthető egész a mai napig. Az államhoz 14000 kor. beruházási segély ügyében még 1904. május hóban kérvényt intézett a község a megye főispánja Mara László úr útján, ki július hó 14-én a községhez érkezett leiratában arról értesít, hogy a V.K.M. 55165 sz. leirata szerint „hajlandó beruházási államsegélyt engedélyezni, az államsegély nagyságára úgyszintén az engedélyezés időpontjára nézve azonban még nem nyilatkoznak.”

Szeptember hóban a tankerületi főigazgató úr útján újabb kérvényben 26000 kor. államsegélyt kérelmezett a bizottság, részletesen feltüntetve úgy az épület környékének rendezésére, valamint a butortzati és szertári felszerelésekre szükséges költségeket.

Azonban sürgős kérelmünk a politikai viszonyok miatt még most sem nyerhetett elintézészt; bár értesültünk, hogy a jövő állami költségvetésbe fel van véve a kért összeg.

Ezen nehéz anyagi viszonyok dacára a község, illetve a községi gimn. felügyelő bizottság a rendelkezésére álló költségekből a legszükségesebb felszereléseket elkészítette. Így teljesen felszereltük a tornacsarnokot, a rajztermet, az igazgatói irodát, a régi butortzat kiegészítésével 4 tantermet. Azon-

Ekkor írta Endrődi Sándor ezt a remek költeményt:

Haragszik a király ő felsége,
Haragszik a szegény magyar népre.
— Ne haragudj mi urunk királyunk,
Mert biz' Isten, szónélkül nem álljuk.

Nem vagyunk mi se cseléd, se szolga,
Nem szolgáltunk rá a haragodra.
Ha hibánk van, — az isten is látja:
Egyenesség, jószág a forrása.

Kossuth Lajos? ... Csoda szép történet!
Légy csak magyar, hej mindjárt megérted,
Nem bosszu, nem! — csak egy kicsi hála,
Csak egy sugár lelke bornjára

Nem lehet az, hogy e nép feledje;
A kit szeret, meg van az szeretve.
Ha nem hiszed magyarok királya,
Haragudni gyere le — Budára.

Nézz egy kicsit a nemzet szívébe
Fogadom, hogy öröm lesz a vége
Haragodból olyan jó kedv támad
Szétszorhatod pünkösdi rózsának

Azt mondják a király is olvasta a verset. Meglehet jószágosan mosolygott hozzá, meglehet a szívébe hatott ez az egyenes beszéd, ... kiengesztelődött.

Azóta sok Pünkösdi történet. Többször haragudott már ránk azóta a mi urunk, királyunk. Csak most is, nem régebben, ... de azért mindanyiszor megfogadta a költő tanácsát, lejtött közénk; ha most is úgy cselekednék s a Pünkösdi velünk töltené, akkor még pirosabb színe lenne a pünkösdi rózsának.

K. E.

kivül a legszükségesebb szertári, könyvtári butor-
zatot elkészítettük. De természetesen még minde-
nütt sok a hiány a belső berendezésben és a szer-
tári felszerelésekben, ami csak a beruházási állami
segély kiutalványozása után lesz pótolva.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A koronázás** évfordulóját e hó 8-án a szokott
ünnepélyességgel ülte meg ez évben az állami iskola.
Reggel templomba mentek istentiszteletre, onnan vissza-
jövet egybegyűltek az egyik tanterembe s ott Kovács
József tanító alkalmi beszédet mondott s a gyermekek
nem nagy lelkesedéssel verseket szavaltak s igen szép
összhangzattal több dalt elénekelték. A közönség csak
annyiban vett tudomást az évfordulóról, hogy látta a
község házában lengeni a lobogót.

— **A Casino választmánya** e hó 2-án ülést tartott,
melyen tagokul megválasztotta: Horváth Vilmos fűtőházi
mérnököt, Végh János bányatársulati hivatalnokot, Ko-
vács József állami tanítót és Kalap Jánost a Kendeffy-
féle telep főördösét.

— **Concert.** E hó 3-án este Szombaton tartotta
meg Schierl Józsefné zongora tanítónő és Hachla Re-
zsó hegedűművész hangversenyt. Összeresztve levén
Hachla urnak jeles hegedű játéka, elég szép közönség
gyűlt egybe meghallgatásukra. Schierlné zongora kísé-
rete, valamint a kettesben előadott nagy Fauszt Fan-
tazia, meggyőzhette a közönséget, hogy elég biztosan
kezele a zongorát s ha tanítani és ép oly jól tud mint
játszani, a szülők megnyugvással adhatják gyermekei-
ket hozzá. Az előadott énekdarabokból azon impressiót
merítettük, hogy daczára szép terjedelmes hang-
jának, egy egészen idegen közönség előtt először lép-
vén fel, lámpaláza nem engedte hangjának fényét,
simulékonytágot érvényre emelkedni, s közre játszha-
tott ebben az is hogy magyarul énekelt s nem fogván
fel a szavak értelmét, nem tudta annak jelentőségét
érvényre emelni. Különben a közönség rokonszenvesen
fogadta, s minden egyes dalot zúgó tapsal jutalmazta és
megismételtette. Hachla Rezsó hegedűjátékát, mint
mindig élvezettel hallgattuk s különösen a »csak egy
kis lány van a világon« sok nőnek csalt a visszaem-
lékezés által szemébe könnyeket, de kapott is olyan
tapshivart, hogy a legelső művészek is megirigyelhetők
volna. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy Kneisel tanár
határozatosan befolyásolta a mennyiben nagyobb gondot
fordít a nehézségek felidőzésére és azok legyőzésére,
mint a közönség lelkének az egyenletes játékkal való
megnyerésére. Az előadott darabok legnagyobb részét
Pelger Emma kisasszony kísérte zongorán, ki szintén
sok tapsot aratott, játéka bizonyítja, hogy zeneértő s
ezt szerető édesatyja nagy gondot fordított kiképzésére.
Valóban kár, hogy nem sokkal többet jöttek el, él-
vezni e zeneestély kellemességeit.

— **Közügyülést tartott** Petrozsény képviselőtestülete
e hó 7-én, melyen sürgős illetései ügyek voltak napi-
renden; az előjáróság bejelentette, a földmívelési mi-
niszterium által kedvezményes árban küldött szén és
élelmi szerek kiosztását, a közgyűlés köszönetet mond
az inségesek nevében a miniszternek s első sorban a
megye főispánnak, a rászorultak érdekében tett szíves
fáradozásaiért. Elfogadta a közgyűlés a Mátyás uccáról
készített építési vonal mérnöki tervezetét s azt megerő-
sítés végett a főszolgabíróhoz beterjeszteni rendelte. Az
előjáróság kérte még a költségeket ez ucca kikövezé-
sére azonban tekintve, hogy más uccák síneseinek még kel-
lően kikövezve, ennek az egynek a költségeit nem en-
gedélyezte.

— **Köszönet nyilvánítás.** Tekintetes Krizsó Bohus
bányaigazgató kegyeskedett a lupényi gör. kath. templom
építési célra 200 koronát adományozni. Fogadja a leg-
hálásabb köszönetünket.

Lupény, 1905 évi június 5-én.

A gör. hath. egyházgondnokság nevében:
Bologa Athanáz,

egyház-gondnoksági elnök.

— **Az állatvédő egyesület** f. hó 12-én a gimnázium
rajztermében alakuló gyűlést tart.

— **Kirándulás.** Az állami vasutak személyzete A-
radtól Lupényig nagy kirándulást rendezett. A mind-
egyre megeredő zápor kellemetlenül hatott ugyan a szo-
rakozni vágyókra, azonban úgy hisszük még is emlékezetes
napok marad ez a vasutasoknak, mert a közel 300 em-
ber a Bolibarlangtól a Szurdukig, a Salgótarjáni bányá-
társulat vendégei voltak, Valóságos lakomát csaptak a

barlangnál s folytatták a Szurdukban. Megelégedésüknek
és hálájoknak ékes pohár köszöntőbe igyekeztek ki-
fejezést adni a bőkezű házigazda iránt.

— **A petrillai állami iskolák gondnoksága** e hó
7-én szintén megalakult. Az egyes iskolák gondnokait
is megválasztotta még pedig a Deákban Fischer
Ferencz társulati mérnököt; Lónyay-gyarmatra Popper
Hugó gépészmérnököt; a Csapai állami iskolához pedig
Scheiber Gézát, a fűrészgár igazgatóját.

Egyben megállapították a vizsgák rendjét s intéz-
kedtek, hogy a gondnoksági tagok közül egyik a
vizsgákon mindig ott legyen és elnököljön.

A petrozsényi állami iskolák gondnoksága is ülést
tartott e hó 3-án, melyen nagyszámú ügyet intézett el.

— **Az áll. segélyz. közs. gimnáziumban** az évrő-
vizsgálatok június hó 17-én kezdődnek:

június 17-én d. e. I. osztály	Latin és Magyar
„ „ „ II. „	Latin és Magyar
„ „ „ III. „	Magyar és Német
„ „ „ IV. „	Algebra, Rajz, Term.-rajz.
június 19-én délelőtt II. „	Természetrész-Földrajz.
„ „ „ IV. „	Latin és Történet.
„ „ „ I. „	Számítás és Rajz.
„ „ „ III. „	Latin és Történet,
június 21-én délelőtt I. „	Természetrész-Földrajz,
„ „ „ II. „	Számítás és Rajz
„ „ „ III. „	Számítás, Földrajz, Rajz,
„ „ „ IV. „	Német és Magyar.

26-án d. u. záróünnepély lesz tornavizsgálattal kaposo-
latban, a mely az idén az új épületben nagyobb ünne-
pélyességgel fog végbemenni. Mind ez, mind a többi
vizsgálat nyilvános a nagyközönség számára is. A záró-
ünnepély műsorát a következő számban közöljük.

— **A petrozsényi iparostanonciskolában** június
24-én d. e. 8-12-ig és d. u. 2-5-ig tartanak meg az
évrő vizsgálatok munkakiállítással kapcsolatban a
közs. gimnázium épületében. Az érdeklődők szívesen
láttatnak a vizsgálatra.

— **A nagyági bányaiskola** 17 növendéke, két
tanár kalauzálása mellett, e hó 6-án Petrozsénybe ér-
kezett s itt a Salgótarjáni bányatársulat által a legelő-
zékenyebben fogadtattak. Megtekintették Petrillán a bá-
nyákat s a külső felszereléseket, Petrozsényben az osz-
tályozót; innen a bányán át Aninoszára mentek s a tár-
sulat Farkasvölgyi bányáit is megtekintve, 8-án távoztak,
köszönetet mondva a társulat szíves vendégszeretetéért.
Tapasztalatokkal terhelve s szép emlékekkel gazdagon
tértek meg otthonukba.

— **Meghívó.** A Budapesten székelő magyar királyi
államvasutak vonatkisére egyet 10 éves fennállásának
jubiléumi ünnepélye alkalmából a Petrozsényben székelő
tagok népnepünepszerű jótékonycélu nyári táncmulat-
ságot rendeznek, 1905. évi június hó 12-én (azaz Pün-
kösd másodnapján), a Tute-féle nyári kerthelyiségében.
Belépődíj: személyjegy 1 korona, családjegy 3 szemé-
lyig 2 korona. A bevétel tiszta maradványa a vonatkisére
egylet nyugdíjalap javára fordítatik. Felülfizetések a
jótékonycél érdekében köszönettel fogadtatnak és hir-
lapilag nyugtáztatnak. Kezdeté d. u. 3 órakor, kedve-
zőtlen idő esetén este 8 órakor a teremben. A zenét
Péter Károly zenekara szolgálja.

— **Halálos ágyán vallotta be** testvérgyilkosságát Kam-
bizesz király s ezt a jelenetet, szép művészeti képben, mutatja
be a Világ történelmének e heti füzeté, mely érdekesen
mondja el az erőszakos király történetét. Az e heti füzet
ismét meglepően szép, eredeti felvételeket hoz a perzsa
birodalom fénykorából való épületekről. Ilyen becses
képeket eddig még egyetlen magyar munka sem hozott,
akár történelem, akár műtörténelem volt az és bármennyi
volt is az ára. A munka valóban megérdemli, hogy újra
meg újra ajánljuk, s melyet bárki megismerhet, mert
annak, aki levelezőlapon mutatványszámot kér, azt kész-
ségesen küld a Világ történelme kiadóhivatala, Budapest,
VI., Aradi utca 8.

CSARNOK.

Pünkösdi napján.

Kijött a nép a templomból,

Hol buzgón imádkozott

Hol az urnak asztalánál

Bűnbánattal áldozott.

Beszélgetik egymásközött,

Mit a jó pap prédikált,

Sziveikben minden szava

Visszazengő hűrt talált.

Elbűsuzott a tavasztól,

Üdvözölte a nyarat.

Oktatá e jó tanácsosai:

„Ki a mint vet, úgy arat.

Mondá: álljon előtünk az

Üdvözítő példája,

Kinek dicső jutalma az

Emberiség hálája.

Ha van a ki meg nem indult

E magasztos beszéden

S nem ragyogott a tiszta szív

Gyémánt gyöngye szemében,

Ha nem varta kebelét egy

Kimondhatatlan érzelem:

Fásult szívű boldogtalan

Más templomba jer velem.

Ha talán az emberek közt

Léted fájó, mostoha,

S Üldözött a sors haragnak

Ki nem fáradt ostroma:

Jer a szabad természetbe

Ott vár ránk egy nagy kebel,

Mely a bánat omló árját

Vigasztalva fogja fel.

Itt egy ember szólott hozzád,

A mindenség ott beszél;

Teremtőjét dicsőíti

Virág, madár, falevél,

Zengő erdő, viruló rét

Barátsággal elfogad

Sebeidre gyógyító irt

Ésre vellen osztogat.

Légy hideg a világban, itt

Fű, fa, virág érdekel

Ugy tetszik e szent magánynak

Minden lény, ünnepel.

Titkon foly az örök munka,

Ünnep, ima végtelen.

Oh miként a mindenséget

Összetartó szerelem.

S ha a vihar erős karját

Küzdelemre tárja fel

Önkénytelen leborulva

Imádkozik a kebel;

Zendül az ég, visszhangzik a

Völgy ölében, bérczfokán,

Mintha ezer kéz játszana

Orjás művi orgonán.

Zúgó vihar sötét boru

Követője fény; derű

E szüntelen változás itt

Oly fönséges, nagyszerű;

Isten remek munkájának

Szépségeit tárja fel,

Ki ide jön imádkozni

Legméltobban ünnepel.

R. Teréz.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

NYILTTÉR *).

Mindazoknak, kik folyó hó 4-én özv. Frie-
del Györgyné temetésén részt vettek, de külö-
nösen Szokol Bazil lelkész urnak és Bocsáth
Mihály körjegyző urnak, kik fáradságot nem ki-
mélve több ízben megjelentek a boldogult vég-
tiszteltére, mely szíveséért ez uton hálás kö-
szönetet mondok

Livazény, 1905 június 7.

Friedel Róza.

VASUTI MENETREND.

1905. május 1-től.

Petrozsényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁰, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰ s
Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u.
3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10²⁷, (Szolnokig) reggel 5⁰⁸* 6¹⁵,
d. u. 1⁰⁵* s Budapestre érkezik: reggel 6¹⁰,
délután 1¹⁰ este 7²⁰, este 9³⁵.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 4⁴⁸, d. e. 10²⁵, d. u. 2⁵⁰, este 8²⁵

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁰, este 7³⁶.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹⁴*. (Brassóig) este 9¹⁶, 10¹⁵* reggel 6⁰⁰
d. e. 10⁵⁷.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. p. 1⁵⁷, este 8¹²*, éjjel 11⁵³ reggel 3³⁸
reggel 9

Petrozsényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴ d. e. 10²⁶, este 9²⁰.

Lupényből indul Petrozsény felé:

este 10⁰⁴, reggel 4³¹, d. u. 3²¹ s Petro-
zsénybe érkezik este 11²⁰, reg. 5⁵⁵, d. u. 4⁵⁴

Piskiről indul Petrozsény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰
Petrozsénybe érkezik d. e. 10⁰⁰, d. u. 3⁵⁸
este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

Eladó ház.

Vulkánban a fő-úton egy több szobából álló
ház eladó.

Értekezhetni lehet: Kiss Valentinnal.

OLCSÓ ÉS JÓ CZIPÓK!

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni,
hogy helyben Fő-utca, Kohn Lázár-féle házban
(az új patikával szemben)

czipész műhelyt
rendeztem be.

Műhelyemben készítek a legkényesebb ígé-
nyeknek megfelelő

női, férfi, gyermek-czipőket és csizmákat

a legolcsóbb árak

mellett, a legfinomabb és legszebb bőrökből;
ugymint **Chewraux, Box**, amerikai és párisi
ideál bőrökből.

A midőn műhelyemre a n. é. közönség
szíves figyelmét ezuton felhívni bátor vagyok,
nem mulaszthatom el kiemelni, hogy minden tö-
rekvéssem oda fog irányulni, hogy t. cz. vevő-
imnek jó és kifogástalan munkáim, valamint
olcsó áram és pontos kiszolgálásom által b.
bizalmát mielőbb kiérdemljem.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve
szolgálatkés tisztelettel

Grünfeld D.
czipész-mester.

A „PESTI NAPLÓ“ uj karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőmű- vészek

a czime uj kiadványunknak,
melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk
t. előfizetőinknek.

Ez uj ajándékművünk, noha foly-
tatása és kiegészítő része lesz a „Magyar
Festőművészet Albumá“-nak, mégis mint
teljesen önálló mű gyönyörű foglalatja
lesz a modern magyar festőművészet re-
mekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is
a magyar irodalmat és magyar művészetet
szolgálták, nagyszabású és nagyértékű
dizsművek százezernyi példányaival ter-
jesztve el a magyar költészet és festőmű-
vészet nagyjainak alkotásait. A remek-
művek e díszes sorozatát folytatja most
a „Pesti napló“ uj és minden eddigi aján-
dékát tulszárnyaló dizsművel: a **Modern
Magyar Festőművészek-kel.**

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk
ki a modern magyar festők alkotásaiból,
nagyreszt mesteri kivitelű műlapokon és
gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben
jelesebb festőink vonzóan megírt életrajzát. A
szöveget, amely a modern magyar festőművészet
történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétiku-
saink könnyed előadásában, színes képek és
rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formá-
jában is követni fogja eddigi törekvéseinket és
a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása
lesz.

Ezt az uj, páratlan díszű ajándékunkat
megkapja karácsonyra állandó előfizetőinkön
kívül minden uj előfizető is, aki mostantól kezdve
egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra
előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt
havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor. 1/2 évre
14 kor. 1/4 évre 7 kor. 1 hóra 2 kor. 40 fillér.
— Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló“ kiadóhivatala.

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főúton, az állomással
szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg
koresma üzlet, és ugyanott egy építési telek,
szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.

Értesítés.

Petrozsényben a **BERGER**-féle sörcsar-
nokban f. évi június hó 15-ikétől egy
zona pörkölt kenyérrel
és egy pohár sör 18 krajczár

A REKLÁM.

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás
minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalat-
nak, üzletnek a lelke, rugója, az életető
eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-
sikeresebben, legjobban és legolcsóbban,
megtudható az

Általános tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54. sz.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiis-
meretességgel, pontossággal és olcsón esz-
közölnek hirdetéseket és reklámokat az összes
budapesti, vidéki és külföldi lapokban és
naptárakban.

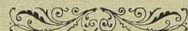
Költségvetések
és tervezetek ingyen.

Vulkánban a főtéren, egy
szilárd anyagból épült ház,
mely 5 üzlethelyiség, 6 szoba
és a szükséges mellék épüle-
tekből áll, szabadkézből eladó.

Értekezni lehet:

Huszerl Arthurral,
Vulkán.

1-1

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség becses tudomására hozni, hogy
az eddigi fodrász termemet házam felépítése
miatt a

fodrász-termemet
június hó 12-ikétől áttettem az özv.
Guld Ferenczné házába, mindaddig
mig a saját házam felépítve lesz.

Petrozsény, 1905. június hó.

Tisztelettel:

Peck K. Márton,
fodrász.